

De Spalio VELIAVA

LKP ROKIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

1957 m.
rugsėjo mėn.
5 d.
SEKMADIENIS
Nr. 70 (1606)
Kalna 15 kap.

Neuždelsti žiemkenčių sėjos

Kam teko šiemet pravažiuoti Liudo Girso vardo kolūkio keliais, to akį patraukdavo vėjuje liuliojančių rugių laukai. Gerai įdirbtose ir patreštos dirvoje užderėjo gausūs derlius. Kolūkiečiai ir šiemet daug pastangų deda gausiam sekančių metų derliui išauginti. Žiemkenčiai sėjami į gerai paruoštą dirvą. Kolūkis jau pasėjo beveik 200 hektarų. Likusius 50 hektarų baigs užsėti dar šią savaitę.

Sparčiai sėja rugius „Už taiką“ kolūkis. Čia ypatingas dėmesys skiriamas dirvų paruošimui. Kadangi turimų pūdytųjų žiemkenčiams neužteks, ruošiamos dirvos iš po varšinių kultūrų. Jos tręšiamos mineralinėmis trąšomis. Didelę paramą kolūkiui teikia Panemunėlio MTS mechanizatoriai. Nakties metu ruošiamos dirvos, o dieną sėja. Tokiu būdu kolūkis jau pasėjo apie 100 hektarų žiemkenčių.

Organizuotai vyksta sėjos darbai „Jaunosios gvardijos“, „Setekšnos“, Salomėjos Nėrės vardo ir eilėje kitų kolūkių.

Žiemkenčiams labai svarbu gerai paruošti dirvą, nes nuo to pagrindinai priklauso jų derlingumas. Bet šiam reikalui ne visuose kolūkiuose skiriamas reika-

lingas dėmesys. Štai „Aušros“ kolūkyje vietomis rugiai sėjami į nepakankamai įdirbtą žemę. Dirvoje daug nesutrupintų velėnų. O tai blogina žiemkenčių sudygimą, sudaro sąlygas veistis piktžolėms.

Labai negerai yra tai, kad kai kurių kolūkių vadovai žiemkenčius sėja ne veislne sėkla. Iš tokių reikia paminėti Marytės Melnikaitės vardo kolūkio pirmininką Ulezką. „Pas mus sėkla dar geresnė ir už veislinę. Nekeisliu! įrodinėja pirmininkas. Bet tikrumoje taip nėra. Rugių sėkla yra vietinės veislės, dėl ko jos derlingumas palyginti nedidelis.

Nesirūpinant veislinės sėklos įsigijimu „Nemunėlio“, „Žvaigždės“ ir kai kurie kiti kolūčiai. Tuo tarpu, tam yra visos sąlygos. Nemažai veislinės rugių sėklos turi Liudo Girso vardo, „Jaunosios gvardijos“ ir kiti kolūčiai. Bet su tais ne visi kolūkiečiai sėklą. Dėl šios priežasties rajone labai lėtai didėja plotai pasėlių, pasėtų veislne sėkla. Geros sėklos įsigijimą trukdo dar ir tai, kad kai kuriuose sėklininkystės kolūkiuose labai lėtai vyksta kūlimas. Pavyzdžiui, „Naujo gyvenimo“ kolūkis turi pakeisti nemažai sėklos kitiems kol-

ūkiams, bet čia iki šiol neiškulta žiemkenčių vos nuo 38 hektarų ploto. Panaši padėtis yra „Pergalės“, „Tarybų Lietuvos“ ir kituose kolūkiuose.

Gerą derlių lemia laikas ir kokybiškai atliktas sėja. Šiam klausimui dabar ir turi būti nukreipias visos dėmesys. Kolūkių vadovai, žemės ūkio specialistai ir brigadininkai privalo rūpestingai organizuoti dirvos paruošimą, gerai paruošti ją, sėją atlikti tik sėjamosiomis mašinomis. Taip pat reikalinga žemesnėse vietose rugių pasėlius tuoj pat išvagoti, kad jų negalėtų apsemti vanduo. Gerai atlikus sėją ir derlius bus gausus.

Dabar, kada panalinti grūdų privalomieji pristatymai valstybei, kolūkiečiams atsiveria ypatingai didelės galimybės išlauginti ir pilnai apsirūpinti grūdais. Todėl šiuo metu visas žemdirbių dėmesys turi būti sutelktas žiemkenčių sėjai — svarbiausios sąlygos gausiam derliui gauti.

Kolūkiečiai ir kolūketės! Nuo jūsų darbo priklauso darbdienio vertė. Trumpiausiu laiku atlikite žiemkenčių sėją. Atminkite, kad daugiau ir gerai pasėję žiemkenčių, gausite turtingesnį darbdienį.

1.260 KLAUSYTOJŲ

lankėsi kino lektoriume, kuriame buvo perskaitytos penkios paskaitos. Su dideliu dėmesiu buvo išklausti LKP RK sekretorių Bujanauko ir Žemaičio pranešimai

„Komunistų partija — darbo žmonių vadas ir organizatorius Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos metu“, „Buržuaziniai nacionalistai — pikčiausi liau-

dies priešai“. Veikusiame kino lektoriume darbo žmonės stebėjo „Čapajevą“, „Prologą“, „Leninas Spalyje“ ir kitus kinofilms.
B. Žukauskas

Laiminga vaikystė

Šioje nuotraukoje matome Penzos srities komunalinio ūkio darbuotojų komiteto pionierių stovyklą Achunuose. Penzos priemiesčiuose — Achunuose, Svetlaja poliana, prie Suros ištakių Kuznecko rajone ir kitose vaizdingose srities vietose išsidėstė tokios puikiai įrengtos pionierių stovyklos. Ir ne vien Penzos srityje — visuose mūsų plačiosios Tėvynės kampeliuose.

Tai buvo vasara... O dabar, pailsėję, užsigrūdinę, su naujomis jėgom, vaikai grįžo į mokyklų klases tęsti mokslą. Bet ilgai jie minės puikiai praleistą vasarą pionierių stovyklose, o jų širdys bus pilnos dėkingumo Tėvynei už šviesią ir laimingą vaikystę.
V. Kosovo (TASS) nuotr.

Sėkmės mokslievlams ir mokytojams!

REPORTAŽAS

PIRMOJI DIENA

Grazus rugsėjo antrosios rytas. Miesto skvero žaluma, jaunos liepaitės gatvėse jau dvelkia rudeniu. Tačiau šiandien gatvėlyg ir pajauņėjo: visur skamba juokas, klegesys. Šimtai mokleivių su džiaugsmingom šypsenom veiduose, šventiškai pasipuošę, traukia į mokyklą. Juk šiandien prasideda naujieji mokslo metai...

Mes Rokiškio 1-oje vidurinėje mokykloje. Koridoriuose pilna mokinių, girdisi įspūdių nuotrupos, skamba juokas. Tuojau į akis krinta neįprasti užrašai ant klasių durų: „Lietuvių kalbos kabinetas“, „Fizikos-matematikos kabinetas“, „Istorijos kabinetas“, ir t. t. O kur gi paties klasės? Pasirodo, šiemet mokleiviai mokyklą naujai įrengtose kabinetuose, kur apstu įvairių pavaizdumo priemonių. Taip, tai didelė naujovė mokykloje.

Štai dalinasi įspūdišiais mokleivių būrelis. Jo viduryje mokleiviai A. Amosiejovas, V. Šerepka, J. Šukys pasakoja, kaip jie praleido vasaros atostogas. O papasakoti yra kas. Šie trys jaunuoliai, dar „šalūs vasaros atostogas šauniai dirbo prie mūrinių namo statybos Respublikos gatvėje: kasė tranšėjas, ritino akmenis, liejo betoną būsimą namo pamatams.

Atokiau su savo draugais kalbasi vienuoliktokas Rimantas Šarkauskas. Jis neseniai grįžo iš Rygos, kur dalyvavo visąjunginėje mokleivių spartakiadoje, gindamas mokslo ir visos respublikos mokleivių sportinę garbę. Čia jis finalinėje disko metimo rungtyje parodė neblogą rezultatą.

Čia pat pastebime didelę merginų grupę. Jaunosios gamtininkės Zaveckaitė, Augulytė ir Čerškutė dalyvavo Visasąjunginėje žemės ūkio parodoje Maskvoje. Įdomu pasiklausyti pasakojimų apie kelionę, Maskvą, parodą.

Maršo garsai patraukia visus į mokyklos salę. Mokyklos direktorius O. Dagitė sveikina mokleivius ir iškilmingą susirinkimą, skirtą naujųjų mokslo metų pradžiai, skelbia atidarytą. Mokyklos orkestras atlieka Tarybų Sąjungos ir Lietuvos TSR Himnus.

Sveikinimo žodį mokleiviams taria LKP rajono komiteto atstovas Z. Lapinskas. Jis linki mokleiviams kuo geriausios sėkmės moksle, visuomeninėje darboje. Savo draugus kreipiasi XI-os klasės mokleivė Macijauskaitė.

Daugelis mokleivių vasaros metu „Naujo gyvenimo“ kolūkyje atliko gamybinę praktiką, parodė saunaus

darbo pavyzdžius. Mokyklos vadovybė juos apdovanojo Pagyrimo raštais. Iškilmingoje aplinkoje jie įteikiami mokyklos auklėtiniams D. Pupeikytei, V. Baltužytei, V. Dieninytei, V. Kalpokaitėi, R. Buļovaitėi, N. Kunigelytei ir kitiems. Už gerą darbą mokyklos bendradarbiame sklype Pagyrimo raštai įteikiami B. Pajarskui, L. Mikšytei, M. Klišytei, J. Musnickaitėi ir daugeliui kitų.

Su dideliu džiaugsmu mokiniai sutinka žinią, kad šiais mokslo metais mokykla jau dirbs viena pamaina — iš ryto.

Labai šiltai ir jauninančiai praėjo iškilmingas susirinkimas, skirtas naujųjų mokslo metų pradžiai, su jaunėsiųjų klasių mokleiviais. Jame dalyvavo ir tie, kurie šiemet pirmą kartą praveria mokyklos duris. Dauguma jų čia atėjo su savo tėveliais. Pirmokams, įeinantiems į mokyklos salę, abiturientai prisegė po gėlių puokštelę. Pirmokai ir pionieriai taip pat atsinešė gėlių, kurias įteikė savo mokytojams, pasveikinę juos, nugalėtojus gerai mokyti, būti drausmingais.

Po to mokleiviai eina į kabinetus, klases. Mokslo metai prasideda.

**P. Ruglenis
S. Venckūnas**

Iš gamybinės praktikos

Pirmąją naujųjų mokslo metų dieną į Panemunėlio vidurinę mokyklą susirinko virš 400 mokleivių. Aštuntų — vienuoliktų klasių 145 mokleiviai atvyko į mokyklos suolą sė-

mingai užbaigę gamybinę praktiką.

Gerai užsirekomendavo vasaros atostogų metu mokleivis Ernestas Marčiulionis, dirbęs Panemunėlio linų apdirbimo fabriko mecha-

ninlame ceche. „Lino“ fabriko gamybinę praktiką atliko V. Kiškytė, Kubiliūtė, seserys Bucutės ir kiti. Visi jie fabriko vadovybės apdovanoti Pagyrimo raštais. **A. Kalnietis**

Mokyklos — internatai naujais mokslo metais

Lietuvos mokyklose — internatuose prasidėjo nauji mokslo metai. Gerai suremontuotos klasės ir bendrabučiai, paruošta kuro, įsigyta naujų vaizdinių mokymo priemonių.

Klaipėdos mokykloje — internate gyvens ir mokysis 480 vaikų. Naujų mokslo metų pradžiai čia sutvarkytos mokomosios — gamybinės dirbtuvės, papildyti

įrengimai fizikos, chemijos ir geografijos kabinetuose. Vien tik fizikos kabinete dabar yra įvairių prietaisų ir vaizdinių priemonių daugiau kaip už 300 tūkstančių rublių.

Labai populiarius čia yra mokyklos radijo mazgas. Naujaisiais mokslo metais per radiją koncertuos mokyklos meno saviveiklos dalyviai. Specialiai pa-

skirtą radijo valandą auklėtiniai klausys pasakytųjų žinių, skirtų mokyklos kolektyvo mokslui ir darbiui.

Sėkmingai pasiruošę mokslo metams ir Kau-no bei Kapsuko mokyklos — internatai. Rugsėjo 2 d. Trakų ir Švenčionių buvusiose pedagoginėse mokyklose atidaromos dvi naujos mokyklos — internatai. (ELTA).

Nauji studentai

Šiais metais iš viso į Vilniaus Valstybinį V. Kapsuko vardo universitetą priimta 690 studentų.

Palyginti su praėjusiais metais, šiemet kiek mažiau priimta į Istorijos — filologijos fa-

kultetą. Užtat dvigubai daugiau, negu praėjusiais metais, studentų įstojo į ekonomikos mokslų fakultetą, žymiai daugiau priimta į chemijos ir teisės mokslų fakultetus. Šiais metais daugiau

kaip šimtas jaunuolių į aukštąją mokyklą atėjo iš gamybos su dviejų ir daugiau metų darbo stažu. Įstojusiujų tarpe — dešimtys demobilizuotų karių. (ELTA).

TARYBINĒ STATYBA

SPRENDIMAS LIKO BYLOJE

Sunku pasakyti, ar Žlobiško apylinkės taryba tebegyvena praėjusios vasaros karščiais, ar iš viso žlobiškiečiai tylūs žmonės, bet faktas lieka faktas — apylinkės tarybos vykdomajame komitete jau pernelyg ramu. Sekretorius drg. Gėgžnas sudeda popierius iš vienos krūvos į kaitą, vėl perkrausto iš naujo, pakiloja bylas ir... darbo diena pasibaigė. Net nesinori tikėti, kad tokiu gyvu ir įtemptu laikotarpiu, kada kolūkyje vyksta derliaus nuėmimo darbai, kada kultūrinės įstaigos ruošiasi Didžiojo Spalio keturiasdešimtmečio minėjimui; į apylinkės Tarybą taip niekas neužėmė, taip nebūtų jokių reikalų. Gal iš tikrųjų vietiniai deputatai iš viso nesidomi apylinkės gyvenimu ir jos gyvybiniais reikalais? Anapitol. Domisi. Kartais ilgiausius sprendimus surašo, geriausias priemonės numato ir... kuo rūpestingiausiai įsėga tuos sprendimus į bylą. Štai vienas iš tokių sprendimų. Jis buvo priimtas gegužės mėn. 10 dieną, kada apylinkės tarybos sesija vykdė pirmojo respublikinio vietinių tarybų darbuotojų pasitarimo rezultatų. Sesijos protokolas nemažas. Jį perskačius, galima susidaryti nuomonę, kad vietinės tarybos deputatai kalbėjo apie pačius svarbiausius klausimus, siūlė konkrečias priemones pataikantiems trūkumams pašalinti. O jų, be abe-

jo, yra. Štai, kad ir „Socializmo keliu“ kolūkyje nepatenkinamai vykdomas karvių supirkimas. Pasilaikė faktų, kad kolūkio valdyba nekovojo su atskirų kolūkiečių vykdomu karvių skerdimu, susitaikė su tokia padėtimi, kada Vikonis, Galinis, Bitinas, Piskarskas ir kiti kolūkiečiai dar laiko po dvi karves. Apie visa tai sesijoje buvo kalbama, buvo sprendime numatyta kuo greičiausia panašius trūkumus pašalinti, tačiau šiandien padėtis nėra nepasikeitė. „Socializmo keliu“ kolūkis atsilieka ir kiaušienos gamyboje. Esantis šiuo metu kiaušinių skaičius toli gražu nepasiekė planinės užduoties skaičiaus. Štai diena trūksta net keturiolikos motininių kiaušinių. Be abejo, sunku tuomet tikėtis ir reikiamo prieauglio kiekio. Sesijos sprendime gl ir kiaušienos gamybos, ir bei kiaušinių skaičiaus didinimo klausimu užrašyta labai konkrečiai ir aiškiai, tik galima, kad priimtų nutarimų vykdymu niekas nesidomi. O kaip vyksta kitų punktų vykdymas? Štai, kad ir toks pavaldys. Sprendimas įpareigojo apylinkės tarybos vykdomąjį komitetą — iki birželio mėn. 10 dienos atremontuoti pastatą, skirtą kolūkio kultūros namams. Tik liepos mėnesio pabaigoje apylinkės taryba (matyt, netyčia atvertusi priimtą sprendimą), sukruto: sudarė su kol-

ūkio valdyba sutartį, avansu pervedė 9 tūkstančius rublių ir apsidžiaugė. „Tai šoks ir dainuos mūsų jaunimas naujuosiuose kultūros namuose“, — svarstė vykdomojo komiteto darbuotojai, bet kolūkio pirmininkas drg. Vilipas gyveno ne šokių ir dainų nuotakomis. Padėjęs po sutartimi savo parašą, jis nė piršto nepajudino, kad remonto darbai prasidėtų. Nuo numatyto darbų pradžios termino praėjo daugiau kaip mėnuo. Ramu ir tylu. Tylį apylinkės taryba, tyli ir kolūkio valdyba, o sprendimas — juk popierius — jis šaukti negali. Suprantama, kad tokia padėtis nebūtų susidarusi, jei žlobiškiečiai būtų įvykdę paskutinį sprendime įrašytą punktą — iškviesti į socialistines lenktynes Moškėnų apylinkės tarybą. Lenktyniavimas geras dalykas. Jis išjudina darbuotojus, pagaliau, uždega kūrybinę iniciatyvą, priverčia dirbti nenusileidžiant kaimynams. Bet, deja, viso to nedavė žlobiškiečiams toks lenktyniavimas, kada apie jį net nežino iššauktoji lenktynės Moškėnų apylinkės savitarpo tikrinimo, nesuveddamį jokie rezultatai. Tokių faktų šviesoje galima drąsiai tvirtinti, kad geras sprendimas liko byloje. Jo įgyvendinimu nesidomėjo žlobiško apylinkės taryba, nesidomėjo ir rajono vykdomojo komiteto darbuotojai, dalyvavę minėtoje sesijoje. Z. Lapenis

Mūsų rajono žmonės

PIENO VEŽIKAS

Gal retai kuris kolūketis pagalvoja apie nelengvą pieno vežiko darbą... Rytas. Saulė dar nepatekėjus, bet rytuose dangus jau liepsnoja. „Tikruoju keliu“ kolūkio laukų keliu dar da ratai. Juose šokinėja tušti bidonai, o žmogus susirūpinęs ragina iš lėto žengiantį arklį. Tai skuba į ganyklą pieno vežikas — Ignotas Guzikauskas... — Man — 72 metai, — pasakoja Ignotas, nedidelio ūgio vyriškis, ranka pataisęs iš po kepurės lendančią neklusnią baltutėlių plaukų sruogą, ir lygindamas tokių pat baltų asų stūrantį šepetėlį. — Negaliu nusėdėti namuose, kai laukia tiek daug darbų, o kai žmogus nori dirbti, stengiesi — ir jėgų kažkaip daugiau įgauni. Netrukus — karvės pamelžtos ir jis, sukėlęs į ratus pilnutėlius pieno bidonus, dar da į seperavimo punktą, o iš ten tikrai priešpiečiais sugrižta į namus. Atsivertęs minutėlę — ir vėl į ganyklą. Sugrižta — dabar jau pavakarys, o netrukus, žiūrėk, ir vėl reikia kinkyti arklį. Taip ir prabėga pieno vežiko darbo diena. — Tokių nenuilstančių darbininkų, kaip mūsų Ignotas, sako melžėjos, — retai sutiksi. Iš tiesų, dar nebuvo tokių metų, kad jo darbadienių knygutėje būtų mažiau kaip 250 darbadienių. V. Lionys

Tūkstančiai pavojuje

13,5 hektarų plote linali užaugo vešlūs. Kadangi jie buvo žolėti — technikos panaudoti negalėjome. Vos pagelto linų stiebai, brigados moterys, pasitarę su grandininku ir ligai nelaukdamos, pradėjo juos rauti. Po poros savaičių, kur anksčiau tyvuliavo geltonos vilnijančių linų bangos, stovėjo išsiriškiavę gubelės. Apmatavus kiekvienos atskirai nurautus linų gabalėlius, pasirodė, kad nemažai moterų nurovė beveik po hektarą, o pirmūnės, kaip B. Bogdanavičiūtė, V. Titelytė ir J. Griškėnaitė, — po 1 hektarą 10 arų. Darbas prie linų — nepasibaigė. Laikas būtų jau nukaršti galvutes, tačiau neturime su kuo. Rokiškio MTS — neatremontavo mašinų. Tiesa, mašiną išskyrė, bet su sąlyga, kad patys suremontuosim. Dvi sa-

vaites plūšėjo mūsų kalviai P. Širvinskas ir A. Kalrys, tačiau be dalių, kaip be stūlių — kalliųjų nepasūsi. Mašina — stovi be darbo, o linali — nešukuoti. Nukaršti galvutes rankomis tokia atsakingu laikotarpiu, kai vyksta derliaus nuėmimas, — nėra tiek daug darbo jėgos ir neįmanoma. Mes turime pasimokyti iš praėjusių metų klaidos, kai, šukuojant linus rankomis, tiek daug gerų sėmenų nuėjo niekais, o tuo pačiu sumažėjo kolūkio pajamos ir darbdienio vertė. — Reikia gelbėti sėmenis, — tokia mintimi dabar gyvena mūsų linų augintojai. — Mes laukiame mašinos. Tūkstančiai neturi nueiti veltu! J. ČEICIŪS II laukininkystės brigados brigadininkas — linų auginimo grandininkas

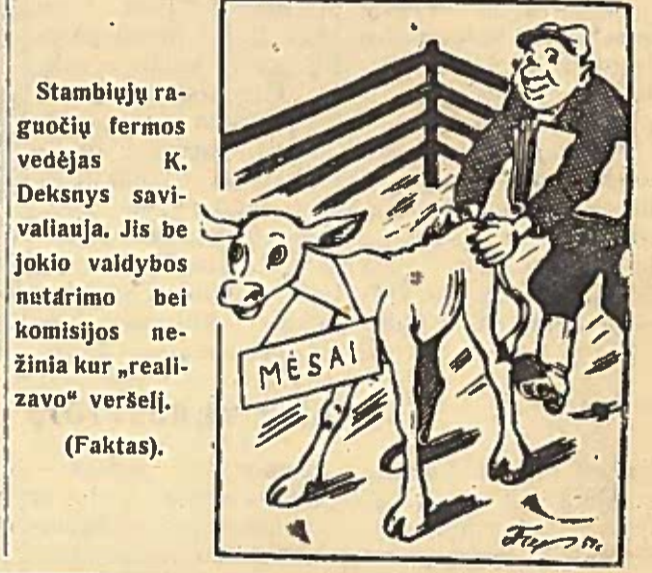
SVEČIUOSE PAS KROKODILĄ

„Tikruoju keliu“ kolūkio „BOTAGAS“

— Aš — vyro išalkytinė, —

sako III laukininkystės brigados narė V. Leščinskienė, visiškai nedalyvaujanti kolūkinėje gamyboje. Įdomu, kada ji galvoja atsakyti šių keistų samprotavimų, nes kol kas negelbsti — nei baidos, uždėtos kolūkio valdybos, nei botago kirčiai?

Deksnys realizuoja...

Stambiųjų raguočių fermos vedėjas K. Deksnys savi-valiauja. Jis be jokio valdybos nutarimo bei komisijos nežinia kur „realizavo“ veršelį. (Faktas).

AGRONOMO PATARIMAI

Trėškime žieminių kultūrų dirvas organinėmis — mineralinėmis trąšomis

Keltant derlingumą ir didinant bendrąją žemės ūkio kultūrų produkciją, didelę reikšmę turi laukų trėškimas, efektingiausi trąšų naudojimo būdai. Mokslo įstaigų duomenys ir kolūkių bei tarybinių ūkių praktika rodo, kad organinių ir mineralinių trąšų naudojimas kompostu ir organinių — mineralinių mišinių pavidalu duoda žymų efektą. Naudojant organinius — mineralinius mišinius, svarbiausia yra tai, kad nedidelis organinių ir fosforinių trąšų bei kalkių medžiagų mišinio kiekis būtų įbertas prieš sėją sėklų įberimo gilumu. Jeigu dirvoje trūksta kokių nors maistingų elementų, jų pridėdama į mišinį. Dirvos

trėškimas organinėmis — mineralinėmis trąšomis stiprina augalų šaknų sistemos vystymąsi, o taip pat dirvos mikroorganizmų veikimą. Organinių — mineralinių mišinių efektingumą patvirtina mokslo įstaigų ir kolūkių praktikos duomenys. Naudojant trigubą organinį — mineralinį mišinį, susidedantį iš dviejų — penkių tonų organinių trąšų, pusantro — trijų centnerių miltelių pavidalo superfosfato arba dviejų — trijų centnerių fosforitmilčių ir trijų — penkių centnerių kalkių, padidėja žieminių kviečių ir rugių derlius vidutiniškai 4 — 4,5 centnerio iš hektaro. Kal kuriuose kolūkiuose naudojant trigubą organinį — mineralinį mi-

šinį rūgščiose jaurinėse dirvose žieminių grūdinių kultūrų derlius padidėja 9 ir daugiau centnerių iš hektaro.

Bresto srities Vysokovsko sėkliniuose sklypuose organiniais — mineraliniais mišiniais jau nuo 1952 metų trėškiamos žieminės kultūros. Mišiny susideda iš dviejų tonų susmulkintų durpių, tonos mėšlo, 1,75 — 2 centnerių miltelių pavidalo superfosfato, 0,75 — 1 centnerio kalio druskos vienam hektarui. Mišinį laiko krūvose ir beria jį į kultivuojamą prieš sėją dirvą. Per penkis metus naudojant organinį — mineralinį mišinį grūdų derlius vidutiniškai padidėjo taip: žieminių rugių — 4,5 centnerio iš hektaro, žieminių kviečių — 5 centneriais iš hektaro, esant derliui 25,6 centnerio iš hektaro. Dabar vtsų sėklinto

sklypo pasėlių plotai trėškiami organiniais — mineraliniais mišiniais. Nejuodžemio juostos rajonuose rūgščiose dirvose gerai trėšti žieminių kultūrų pasėlius trigubais organiniais — mineraliniais mišiniais, susidedančiais iš dviejų — penkių tonų organinių trąšų, vieno — dviejų centnerių miltelių pavidalo superfosfato arba dviejų — trijų centnerių fosforitmilčių ir trijų — penkių centnerių kalkių medžiagų vienam hektarui. Organinį — mineralinį mišinį, kuriame yra fosforitmilčių, pageidaujama pridėti apie centnerį superfosfato hektarui, silpnai rūgščias ir kalkingas dirvas reikia trėšti dvigubais organiniais — mineraliniais miš-

niais be kalkių. Nesant fosforinių trąšų jaurinėse dirvose reikia naudoti organinius — kalkinius mišinius, susidedančius iš trijų — penkių tonų organinių trąšų ir trijų — penkių centnerių kalkėtų medžiagų kiekvienam hektarui. Pilkose miškų dirvose žieminių kultūrų pasėliams naudoti organinių ir fosforinių trąšų (be kalkių) mišiniai. Ūkiuose, kurie turi pakankamai mėšlo ir kitų organinių trąšų, jų kiekis turi būti padidintas. Organinių — mineralinių mišinių naudojimas, trėškiant žieminių kultūrų pasėlius, nepakeičia papildomo pasėlio patrėškimo pavasarį azotinėmis ir kitomis trąšomis. Stekiant plačiai nau-

doti organinius — mineralinius mišinius, būtina mechanizuoti jų ruošimą ir dirvos trėškimą. Tačiau mašinų — traktorių stotyse dar maža dirvų trėškimo mašinų. Todėl dažnai teks daryti ir sėti trąšų mišinį rankomis. Trąšų mišinį reikia sėti prieš kultivuojant dirvą sėjai. Taip daroma todėl, kad kultivuojant trąšos susimaišytų su viršutiniu dirvos sluoksniu ir pasiektų sėklų įberimo gylį. Žieminių kultūrų pasėliams skirtų dirvų, nepatrėštų mėšlu, trėškimas organiniais — mineraliniais mišiniais duoda galimybę pakelti žieminių grūdinių kultūrų derlingumą. N. SMIRENSKIS žemės ūkio mokslų kandidatas

Pirmieji „Pedagoginiai skaitymai“

Rugpiūčio pabaigoje Rokiškio I-oje vidurinėje mokykloje pirmą kartą mūsų rajone vyko „Pedagoginiai skaitymai“.

„Pedagoginiai skaitymai“ yra viena iš formų pedagoginei darbo patirčiai paskleisti plačiose mokytojų masėse. Tai platesni pranešimai iš praktinio darbo įvairiais mokymo ir auklėjimo klausimais. Raguolių septynmetės mokyklos direktorius Pranauskas pradžioje skaitė pranešimą „Individualus priėjimas prie mokinių — sėkmingo darbo sąlyga“. Pranešėjas išskėlė skirtingas mokinių psichines ypatybes ir nurodė, kad tos pačios pedagoginės priemonės skirtingai veikia atskirus mokinius, pateikė pavyzdžius, pordančius individualaus priėjimo svarbą pamokoje ir užklasiniame darbe. Dėl padaryto pranešimo pasisakė mokytojai Kazlauskas, Cinauskienė, Stakenas, Labanauskienė, mokytojas pensininkas Janulionis ir kt., pateikdami iš savo darbo

V. TEIŠERSKIS
rajono pedagoginio
kabineto vedėjas

patirties nemaža pavyzdžių, rodančių, kaip galima mokinius paveikti norima kryptimi gerai juos pažinus. Labai svarbu pažinti mokinių gyvenimo sąlygas ir supančią juos aplinką.

Sekantį dieną buvo daromi „Pedagoginių skaitymų“ pranešimai atskirų disciplinų mokytojų sekcijose. Mokytoja Rimavičienė skaitė I — IV klasių mokytojams apie kovą su antramečiavimu I — IV klasėse. Pranešėja, turėdama didelę pedagoginio darbo praktiką, gausiais pavyzdžiais išryškino, kad didelę reikšmę mokinių, ypač sunkiai auklėjamų, pažangumui turi mokytojo glaudus ryšys su šeima ir tinkamas mokyklos poveikis šeimai.

Šiuo metu labai aktualus klausimas mokyklai — darbinų įgūdžių ugdymas mokiniuose. Mokytoja Stakenienė pasidalino patirtimi su mokytojais biologais, kaip ji drauge su mo-

kiniais gamina botanikos ir zoologijos vaizdines priemones.

Daug palnių problemų sutinka savo darbe mokytojai matematikai. Kamajū vidurinės mokyklos mokytojas Makutėnas matematikų sekcijoje pasidalino patirtimi, kaip jis dėsto irracionalinių ir kompleksinių skaičių temą.

Po „Pedagoginių skaitymų“ jų autoriai buvo apdovanoti naujai išleista albumais. Reikia tikėtis, kad „Pedagoginiai skaitymai“ paskatins mokytojus dar labiau kelti savo pedagoginį meistriškumą ir ieškoti naujų kelių mokymajame — auklėjamajame darbe.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

★ Baigė sėją

Vienas pirmųjų rajone baigė žiemkenčių sėją „Lenino keliu“ kolūkis. Iš viso pasėta 425 hektarai rugių ir žieminių kviečių. Sėjant žiemkenčius pirmavo II laukininkystės brigados (brigadininkas V. Vigelis) kolūkiečiai. Gera dirbo traktorininkai Smalstys ir Kirstukas. O. Jankuvienė

Dirvų derlingumui pakelti

Rugpiūčio pabaigoje mūsų rajono kolūkių laukuose tyrinėjimo darbus vykdė geologinė žvalgybos ekspedicija. Buvo ištirta, kad daugumoje rajono kolūkių yra vietinių klintinių medžiagų, kurios gali būti panaudojamos rūgščių dirvų kalkinimui. Rajono kolūkių vadovai ir žemės ūkio specialistai turėtų atkreipti rimtą dėmesį, kad artimiausiu metu, kur yra palankiausias sąlygos, šie dideli klintinių medžiagų ištekliai būtų panaudoti dirvų derlingumo pakėlimui.

K. MAKUŠKA
rajono kraštotyros
muziejaus mokslinis
bendradarbis

★ „PIRMOS“ RŪŠIES MARGARINAS

Rugpiūčio 29 d. Panemunėlio MTS parduotuvėje pasiteiravau, ar yra margarino. Pardavėja man atsakė teigiamai ir dar pridūrė: „Margarinas — pirmos rūšies“. Nieko blogo nemanydamas, nusipirkau keletą pokių. Tačiau namuose pasirodė, kad margarinas supelijęs ir apipuvęs, tur būt, ne vienus metus prastovėjęs sandėliuose. Ką galvoja prekybos darbuotojai, parduodami sugedusius produktus?

V. ČIRŪNA
„Šetekšnos“ kolūkio
kolūkiečiai

DIDŽIOJO SPALIO IŠKOVOJIMAI

TARYBŲ ESTIJA

J. KEBINAS
Estijos KP CK sekretorius

Tarybų valdžios metais Estija, buvusi stambių kapitalistinių šalių agrarinis žaliavų priedėlis, tapo socialistine respublika su labai išvystyta industrija ir mechanizuotu socialistiniu žemės ūkiu.

Estijos pramonė, broliškoms tarybinėms tautoms padedant, greitai užgydė karo padarytas didžiules žaizdas ir pradėjo vystytis negirdėtais tempais. Dabar ji gamina beveik 8 kartus daugiau produkcijos, negu 1939 metais. Statant naujas pramonės įmones, mus nuolat rėmė kitos broliškosios tarybinės tautos.

Pokario metais Estijoje pastatytos naujos didelės elektros stotys. Elektros energijos gamyba padidėjo daugelį kartų. 1956 metais jos pagaminta daugiau kaip vienas milijardas kilovatvalandžių — beveik 11 tūkstančių kilovatvalandžių vidutiniškai vienam gyventojui. Dabar mes statome didelę elektros stotį. Penkmečio pabaigoje jos pirmoji eilė jau teiks srovę.

Pramonės valdymo pertvarkymas atskleidžia plačias galimybes ir užtikrina dar didesnę visų TSRS tautų, jų tarpe ir Estijos, pramonės pakilimą. Pas mus sudarytas savarankiškas Estijos ekonominis rajonas, kuris turi daugiau kaip keturis šimtus pramonės įmonių ir daug statybų.

Auganti Tarybų Sąjungos industrinė galia suteikė galimybes mechanizuoti Estijos žemės ūkį. Iš kitų Tarybų Sąjungos miestų į Estiją buvo atvežta daug modernios žemės ūkio technikos. Estijos žemės ūkio darbuotojai akty-

viai dalyvauja sprendžiant iškeltą Komunistų partijos uždavinį — artimiausiais metais pavyti JAV pagal gyvulininkystės produktų gamybą vidutiniškai vienam gyventojui. Jie įsipareigojo 1960 metais 100 ha žemės naudmenų gauti 530 centnerių pieno ir 80 centnerių mėsos. Vykdyti šį įsipareigojimą padeda vis labiau besiplečiantis kaimo socialistinis lenkyniavimas. Per pirmąjį šių metų pusmetį, lyginant su tuo pačiu praėitų metų laikotarpiu, pieno gamyba kolūkiuose padidėjo 33 procentais, mėsos — 32 procentais ir kiaulienos — 53 procentais. Žymiai padidėjo mėsos bei pieno gamyba ir tarybinuose ūkiuose.

Estijos liaudies teisėtai didžiuojasi savo sena kultūra. Bet tik tarybinės santvarkos metais ji pilnai suklestėjo. Žymus laimėjimas keliart kultūrą yra plačiai išvystytas liaudies švietimas. Lyginant su 1939 — 1940 mokslo metais, respublikos vidurinių mokyklų skaičius padidėjo trigubai. Tarybų valstybė vidurinį mokslą padarė nemokamu. Anksčiau darbininkų ir neturtingų valstiečių vaikai negalėdavo mokytis vien dėl didelių mokesčių už mokslą.

Apie kultūros išvystymą ir jos plitimą liaudies masėse rodo ir knygų leidimas. Jeigu 1939 metais buvo išleista 550 tūkstančių egzempliorių įvairių knygų, tai 1956 metais jų išleista 4 kartus daugiau. Vystantis ekonomikai ir kultūrai, nuolat auga darbo žmonių materia-

linė gerovė. Mūsų respublikos pramonės darbininko realus pragyvenimo lygis, palyginti su 1938 metais, pakilo pusantro karto. Darbininkų vidutiniškas uždarbis vien tik per pirmąjį 1957 metų pusmetį išaugo 4 procentais, o statyboje — 16 procentų. Kolūkių pinigines pajamos per pirmąjį pusmetį padidėjo dvidešimt dviem procentais. Per tą patį laikotarpį gyventojų indėliai į respublikos taupomąsias kasas išaugo daugiau kaip keturiasdešimčia milijonų rublių.

Pokario metais Estijoje atiduota naudoti daugiau kaip du milijonai kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Tačiau gyvenamojo ploto trūkumas dar nelikviduotas. Partinės, tarybinės, profsąjunginės ir komjaunimo organizacijos imasi visų priemonių, kad būtų sėkmingai įvykdytas TSKP CK ir TSRS Ministrų Tarybos iškeltas uždavinys — artimiausiais metais likviduoti gyvenamųjų namų trūkumą.

Komunistų partija visada didžiausią dėmesį skyrė ir skirs liaudies gerovei kelti. Mūsų spartaus vystymosi pagrindas yra socialistinė santvarka, atpalaidavusi kūrybines liaudies jėgas. Socialistinėje santvarkoje sustiprėjo darbininkų ir valstiečių sąjunga, sutvirtėjo tautų draugystė.

Didžiojo Spalio keturiasdešimtąsias metines Tarybų Estija sutinka su naujais kūrybiniais laimėjimais.

Estų tauta kartu su visa tarybine liaudimi žengia pirmyn, į komunizmą.

Pranešimas

aple derliaus nuėmimo, kūlimo, linų rovimo ir žiemkenčių sėjos eigą rajono kolūkiuose 1957 m. rugsėjo 1 d. (Plano vykdymas proc.)

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Nuimta grūdinių kultūrų	Iškulta grūdinių kultūrų	Nurauta linų	Pasėta žiemkenčių
Panemunėlio MTS zona					
1.	Mičiurino vardo	99,0	21,5	12,0	19,1
2.	„Už taiką“	98,9	30,9	61,6	27,0
3.	„Žalgiris“	97,8	15,8	68,0	14,7
4.	„Šetekšna“	97,4	13,6	58,1	50,0
5.	„Artojas“	96,7	13,5	94,6	34,5
6.	„Gegužės Pirmoji“	95,4	18,0	66,6	16,6
7.	„Atžalynas“	95,2	11,5	4,4	19,6
8.	„Lenino keliu“	94,9	7,9	55,3	45,2
9.	„Vytyrys“	93,7	15,6	63,6	48,1
10.	„Duokiškis“	91,3	14,4	78,1	25,2
11.	„Jaunoji gvardija“	88,4	26,6	38,2	66,0
Viso zonoje:		95,1	16,4	33,5	56,6

Eil. Nr.	Kolūkio pavadinimas	Nuimta grūdinių kultūrų	Iškulta grūdinių kultūrų	Nurauta linų	Pasėta žiemkenčių
Rokiškio MTS zona					
1.	Salomėjos Nėries vardo	98,0	13,1	56,0	50,2
2.	„Aušra“	94,9	11,8	54,6	15,0
3.	Liudo Geros vardo	91,8	22,9	33,3	52,0
4.	„Žvaigždė“	90,4	12,0	33,4	37,5
5.	„Pergalė“	87,1	19,1	90,0	15,5
6.	„Pilis“	87,1	15,0	64,1	16,8
7.	„Rageliai“	86,2	11,3	38,8	12,0
8.	„Socializmo keliu“	84,3	21,1	15,0	39,1
9.	„Tarybų Lietuva“	83,9	16,8	37,5	30,4
10.	„Nemunėlis“	81,9	24,1	7,5	30,5
11.	„Naujas gyvenimas“	76,3	6,1	50,0	20,7
12.	„Pirmyn“	76,0	20,5	17,4	19,8
13.	Marytės Melnikaitės vardo	65,3	58,5	100,0	12,0
14.	„Tikroju keliu“	64,9	6,2	77,8	32,8
Viso zonoje:		84,3	17,0	47,6	27,0

Rajono plano komisija

Lenktyniaujančiuose rajonuose

	Rokiškio raj.	Obelių raj.
Nuimta grūdinių kultūrų	89,4	93,5
Iškulta grūdinių kultūrų	16,7	17,2
Nurauta linų	51,8	100,0
Pasėta žieminių kultūrų	31,3	37,4

★
TALINAS.
Stalingrado aikštė. Kairėje — paminklas M. I. Kalininui.
V. Gorbunovo (TASS) nuotr.

Atduotos eksploatuoti keturiolika šachtų

Mėnesiu anksčiau, negu buvo planuota, pradėjo duoti anglį stambi šachta — „Cholodnaja balka“ Nr. 3 — keturioliktą iš eilės. Stalinc šachtų statybos tresto

kollektyvas lenktyniauja už tai, kad iki metų pabaigos atiduotų eksploatuoti dar tris naujas anglies įmones. (TASS - ELTA).

Kaimo menininkē

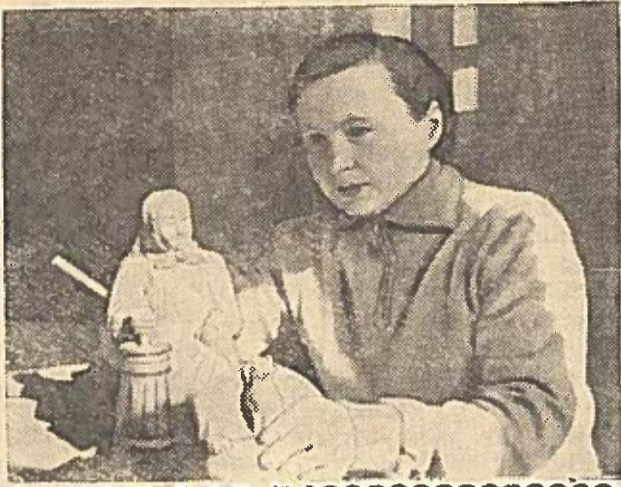
...Anksiniai rytmečio saulės spindulīti zaidīja žavingose līgio ežero plankelēs. Kryžkelėje stovi vargingai apsirengusi mergaitė su ryšulėliu rankose ir nežino kur eiti.

— Tai mano pačios gyvenimo paveikslas, — sako Leokadija Batulevičienė, rodydama prieš daugelį metų pieštą paveikslą. — Aštuoniolikos arų mano tėvelio sklypas nepajėgė mūsų šeimos aprenkti, išmaltinti. Ir man teko dirbti samdine.

Sunkus gyvenimas nesužlugdė Leokadijos gabumų piešti, lipdyti iš molio. Ji baigė tik vieną pradinės mokyklos skyrių, o skaityti ir rašyti išmoko savarankiškai. Tačiau jos kūrinėliai žavi savo meniškumu, originalumu, nuosirdumu. Šios paprastos kaimo moters statulėlės, akvareliniai aliejiniai piešiniai žinomi toli už gimtojo Davainiškių kaimo.

Rajoninėje liaudies kūrybos parodoje lankytojai grožėjosi dideliu, aliejiniais dažais tapytu jos paveikslu „Šienapiūtė gimtajame „Tarybų Lietuvos“ kolūkyje“, molio lipdiniais „Grybautoja“, „Sviesto mušėja“ ir daugeliu kitų. Ji apdovanota garbės raštais, premijuota pinigine premija.

Daug padeda L. Batulevičienė gimtojo kolūkio bei kaimyninio Alytaus rajono saviveiklininkams savo patarimais rengiant dekoracijas, kostiumus. Daugų rajonas, „Tarybų Lietuvos“ kolūkis V. ZENKUS („ELTOS“ koresp.)

Padangos suremontuojamos per 30 sekundžių

Pradurla padanga — didelis nemalonumas automobilistui. Reikia keisti ratą, uždėti atsarginį, po to nuimti padangą, lopyti kamerą, iš naujo viską sudėti, pripumpuoti oro... Taip buvo. Dabar vairuotojas tokį remontą pilnai gali atlikti per 30 sekundžių, nenuimdamas rato.

Ant sužaloto rato ventilio prisukamas patronas su specialiais klizais. Prie kito patrono galo pritvirtinamas su-

spausčių dujų ballonėlis. Paskui čiaupa — ir dujos išpurškia klizais vidinį kameros paviršių. Klizai per akimirką uždaro visus padūrėtus. Tuo pačiu metu dujos pripučia kamerą iki reikiamo slėgimo.

Tokie prietaisai gaminami trijų rūšių: remontuoti sunkvežimui, lengvų automobilių ir mažų, invalidams pritaikytų, triračių, padangoms.

Visureigis sunkvežimis

Uralo automobilių gamykloje pagaminti naujos konstrukcijos sunkvežimio bandomieji pavyzdžiai. Tai visureigė mašina. Ji turi priekinį ir užpakalinį vėdančiuosius tiltus, jos

motoro galingumas — 98 arklio jėgos. Mašina gali vežti 3,5 tonos krovinių. Maksimalus automobilio greitis — 75 kilometrai per valandą. (TASS - ELTA).

Rinktiniai Georgijaus Dimitrovo raštai

Valstybinė politinės literatūros leidykla išleido rinktinis Georgijaus

Dimitrovo raštus dviem tomams. (TASS - ELTA).

UŽDRAUSTI BRANDUOLINĮ GINKLĄ

Japonijos sostinėje Tokio įvyko III Tarptautinė konferencija, skirta atominio ir vandenilinio ginklo uždraudimui.

Nuotraukoj e: KLR delegacijos vadovo pavaduotėjas Džza Pu-šu apkabina Nagasaki miesto gyventoją, nukentėjusį atominio bombardavimo metu.

Džapan Pres nuotr.

L IETUVOS TSR Ministrų Taryba patvirtino projektą, pagal kurį bus statoma Lietuvos Žemės ūkio akademija. Už šešių kilometrų nuo Kauno, Noreikiškų kaime, bus centrinė Žemės ūkio akademijos sodyba. Jau šiemet čia pradedas dideli statybos darbai. Centrinėje sodyboje bus pastatytas pagrindinis mokymo korpusas, mokomasis žemės ūkio mechanizavimo paviljonas, keturi bendrabučio pastatai, kuriuose gyvens 1.700 stu-

Lietuvos Žemės ūkio akademijos statyba

dentų. Čia taip pat bus pastatyti 9 šešių butų gyvenamieji namai dėstytojams ir kitos pagalbines ūkio patalpos.

Už vieno kilometro nuo pagrindinio mokymo korpuso bus pradėta statyti mokomojo bandymų ūkio sodyba. Čia bus pastatytos gyvulininkystės ir įvairios gamybinės ūkio patalpos, o taip pat 15 ke-

turių bulų gyvenamųjų namų, dviejų šimtų vietų klubas, mokomojo bandymų ūkio kontora, parodotuvė, valgykla ir vaikų darželis. Mokomojo bandymų sodyba užims 33 hektarus.

Pabaigus statybą, Lietuvos Žemės ūkio akademija iš Kauno persikels į Noreikiškius. (ELTA).

SOCIALISTINIŲ ŠALIŲ SOSTINĖS

ULAN-BATORAS

Savotiškai atrodo Ulan-Batoras, žiūrint į jį nuo Zaisano kalno, apvinkuoto granito obelisku Tarybinės Armijos didvyrių, ne kartą padėjusių mongolų tautai ginti savo laisvę ir nepriklausomybę, garbei.

Kiek aprėpia akis, visur matyti baltos veltinės jurtos, tartum ledo lyty, srovės nuneštos nuo miesto centro, su jo mūriniais vyriausybės įstaigų, universiteto, viešbučio, kinoteatru, kraituvių pastatais.

Žiūrint nuo viršaus atrodo, jog miestas juda; visai baltas jis primena galingą ledlaužį plačioje upėje, tekančioje tarp dviejų didingų kalvų. Maždaug prieš penkerius metus aukščiausias Ulan-Batoro pastatas buvo Gandano bokštas, pastatytas senu nacionaliniu stiliumi, paauksuotu užlenktu stogu, pats seniausias ir pats didžiausias lamaisių vienuolynas šalyje.

Dabar šis bokštas išnyko tarp daugybės pastatų. Tartum besivaržą su vienuolyno gražumu, už jo kyla du sniego baltumo vaikų ligoninės korpusai, o šalia, mėlyno dangaus fone, išryškėja radijo stoties, jungiančios šalį su visu pasauliu, stiebai. Dar toliau beveik ties pačiu horizontu boluoja stambiausio Azijos mėsos kombinato pastatai.

Ulan-Batoras — didžiulis, erdvus, nevaržomas jokių ribų miestas, nusitęsęs 40 kilometrų. Pažvelgus nuo Zaisano kalno kairėn, matyti žvilgą kaip stiklas saulėje pramkombinato korpusai. Tai stambiai, aprūpinta priešakine technika įmonė, kurioje apie tris tūkstančius darbininkų gamina audinius ir avalynę. Pramkombinatas rekonstruojamas ir jau šiais metais jam priklausiančio avalynės fabriko našumas padidės 4 kartus.

Šalia pramkombinato į giedrą dangų stiebiasi šiluminės elektros cent-

rinės kaminais. Anglijai centrinė gauna iš Nalachos — Mongolijos anglies pramonės centro, kurį nuo sostinės skiria keturiasdešimtys kilometrų nuotolis. Atidžiau pažvelgus į miesto panoramą, matyti ir kitos Mongolijos augančios pramonės įmonės: mechaninė įmonė, medžio apdirbimo kombinatas, konditerijos fabrikas.

Nedaug pasaulyje miestų, taip greitai atsinaujančių, kaip Mongolijos Liaudies Respublikos sostinė. Čia sudarytas ir sėkmingai vykdomas generalinis Ulan-Batoro statybos ir rekonstravimo planas dvidešimčiai metų.

Nesenai mieste pastatyta graži naujo geležinkelio Pekinas—Maskva stotis. Daugiau kaip tūkstantis kilometrų šio kelio eina per Mongoliją — šalį, kur prieš ketelį metų dauguma krovinių buvo pervežama kupranugariais. Geležinkelio dirba apie aštuonius tūkstančius mongolų — didelis šalies jaunos darbininkų klasės būrys. Ulan-Batore tiesiamas vandentekis, auga daugiaaukščių gyvenamųjų namų kvartalai. Per pastaruosius trejus metus penktoji visų miesto gyventojų dalis persikėlė iš veltinių jurtų į gerai įrengtus namus. Pakilus materialinei gerovei ir pagerėjus sveikatos apsaugos darbai šalyje, žymiai padidėjo gimimų skaičius ir sumažėjo mirtingumas. Pernal metų surašymas parodė, kad Mongolijos sostinėje yra daugiau kaip 120 tūkstančių gyventojų.

Seneliai dar atmena ikirevoliucinę, engiamą Mongoliją su jos nešvaria iki pasibiaurėjimo, elgetų pilna sostine Urga. Mongolijos liaudis mirdavo nuo bado ir ligų. Šalyje nebuvo nei mokyklų, nei teatrų, nei ligoninių, nieko išskyrus gūdžius vienuolynus, kur lamos jaunuoliai kalė „šventuo-

Suche-Batoro vardo aikštė Ulan-Batore.

sius tekstus“, parašytus svetima jiems tibetų kalba. Beveik visi Mongolijos gyventojai buvo beraščiai. Didžiulė paraziška vienuolių-lamų armija slopino liaudies norą kovoti, siekti kultūros ir mokslo žinių, ji buvo tamsumo, nemokšiško ir prietarų skleidėja. Tuo metu nesklepėjo nuo raupų, sunkiai sergančius ligo-nius lamos įkalbėdavo išvežti į stepę ir ten palikti laukiniams žvėrimams sudraskyti. Po šių baisių praėjo vos daugiau kaip trys dešimtmečiai, o atrodo, kad šitas metų pralinko — taip pasikeitė šalis. Liaudies revoliucinei partijai vadovaujant, Mongolijos liaudis galutinai panaikino seną feodalinę santvarką, ir, aplenkusi kapitalizmą, pasuko socializmo keliu.

Mongolijos sostinė kažkada buvusi veltinių miestu kasmet gražėja. Keturkampėje centrinėje aikštėje, priešais skulptoriaus Čoimbolo sukurtą Suche-Batoro paminklą, stovi didingas Mongolijos Liaudies Respublikos Valsybinio muzikinio dramos teatro pastatas. Šiam pastatui ir talentingam teatro artistų kolektyvui gali pavydėti ne viena kapitalistinės Europos sostinė. Teatre atliekami Glinkos, Čaikovskio, Bethoveno, Šopeno, Haydno, Prokofjevo, Šostakovičiaus kūriniai, skamba mongolų kompozitorių Damdinsurenno, Džamjano, Murchoržo melodijos.

Didžiulis, per visą sieną plakatas skelbia apie Šekspyro tragedi-

jos „Otelio“ pastatymą. Čia statomos ir mongolų dramaturgų pjesės. Be muzikinio dramos teatro, mieste įsteigti Teatras vaikams, Lėlių teatras ir cirkas.

Mongolų tautos pasididžiavimas yra Ulan-Batoro Čoibašano vardo universitetas. Per penktolika savo buvimo metų universitetas išleido 1.245 specialistus, kuriuos galima sutikti visuose šalies kampe-liuose, visose ūkio šakose.

Įvairų mokslinį tiriamąjį darbą atlieka Mokslų komitetas — šalies mokslo centras, subūres apie save nuolat augantį Mongolijos mokslininkų būrį.

Iki 1921 metų liaudies revoliucijos Mongolijoje nebuvo leidžiama nė vieno spausdinto organo. Nemažais tiražais leidžiamos mongolų ir užsienio autorių knygos.

Apie tris šimtus metų užkampio miestelis Urga buvo atsilikusios pusiau laukinės feodalinės šalies administracinis centras. Dabar jo vietoje išaugo stambus Ulan-Batoro miestas — sostinė, naujos, žengiančios į socializmą liaudies demokratinės Mongolijos.

S. Borzenko

Redaktorius A. STASYS

Pil. VEREKIENĖ Albina, Kazio d., gyv. Rokiškio m. Daržų g. — vė Nr. 8, iškelė ištuokos bylą pil. VEREKUI Kaziu, Leono s., gyv. Vilniaus m. Dzeržinskio g. — vė Nr. 74, buto — 1.

Bylą nagrinės Vilniaus m. Dzeržinskio rajono Liaudies Teismas.